

Det Kgl. Barne- og likestillingsdepartement

Postboks 8036 Dep.

0030 Oslo

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Sak nr. 2014/4309 / FMAAHGG

Dato
08.12.2014

Forslag om å utvide adgangen til å pålegge hjelpetiltak med hjemmel i lov om barneverntjenester - høring

Fylkesmannen har med interesse mottatt og lest forslag til endringer i barnevernloven som gir anledning til i større grad å pålegge foreldre hjelpetiltak.

Fylkesmannen vil gi sin tilslutning til departementets forslag.

Vi innser at dette endringsforslaget ikke nødvendigvis løser de problemer man står overfor når foreldre ikke ønsker å motta hjelpetiltak, men de gir barnevernstjenesten større mulighet til å opprettholde presset overfor foreldre, og kanskje på noe sikt vise at det kan være hensiktsmessig å motta hjelpetiltak.

Slik det er nå kan barnevernstjenesten relativt raskt henvises til å henlegge slike saker med mulighet for å gjenoppta dem etter et halvt år.

Vi syns skillet som gjøres mellom de ulike hjelpetiltakene er tydeliggjørende og gode. Drøftingene rundt bruken av slike tiltak under tvang er også gode.

Som også departementet påpeker er det vanskelig å pålegge foreldre å endre holdninger gjennom konkrete tiltak, men er det en mulighet at barnevernstjenesten gis anledning til å prøve.

Det problemet som reiser seg er selvfølgelig at dette tar tid, og tid som går ut over barna. Men vi mener det er bra barnevernstjenesten gis mulighet til å prøve og vurdere om det har noe for seg å pålegge hjelpetiltak.

Når det gjelder spørsmålet om hvem som skal ha myndighet til å fatte slike tvangsvedtak, mener Fylkesmannen i Aust-Agder at myndigheten bør legges til barnevernleder, slik departementet angir som en mulig løsning. Vi ser at dagens ordning med at fylkesnemnda kan fatte vedtak om barnehageplass og tilsyn i praksis ikke blir brukt.

For at hensikten med å utvide adgangen til å pålegge hjelpetiltak med tvang skal oppnås, må det være et raskt, smidig og effektivt system for å fatte vedtakene. Fylkesnemndene har fra før stor saksmengde og har svært lang saksbehandlingstid. Bemanningen i fylkesnemndene må økes betydelig, dersom de skal kunne behandle disse sakene så raskt og smidig som nødvendig. Det vil også være en betydelig merbelastning for saksbehandler i kommunen å skrive saksfremlegg til fylkesnemndene i disse sakene. Vi er derfor redd at det i praksis ikke vil skje, slik praksis har vært til nå med hjelpetiltak mot foreldres vilje.

Etter vår oppfatning er den viktigste hensikten med endringen å legge press på foreldrene til å velge samarbeid istedenfor motstand, til beste for barna. For en effektiv gjennomføring av vedtakene bør myndigheten ligge til barnevernleder. Rettssikkerheten ivaretas ved at fylkesnemnda bør være klageinstans.

Det er et stort etisk dilemma med bruk av tvang i barneverntjenesten, noe de som er satt til å utøve tvangen har, og skal ha den største bevissthet om. Det skal derfor stilles krav til grundig og forsvarlig saksbehandling. Fylkesmannen forutsetter og har tillit til at kommunene ved barnevernleder ivaretar dette kravet.

Det er mange tilfeller hvor frivillige hjelpetiltak egentlig ikke er frivillige, fordi det er kommunisert mer eller mindre tydelig at alternativet er tvang. Slik sett kan en si at forslaget som er til høring klargjør også reelle maktforhold mellom foreldre og barneverntjeneste.

Med hilsen

Anne-Sofie D. Syvertsen
fylkeslege

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift.
Saksbehandler: Hans Gunnar Ganes, telefon:37017529